

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาราช
Sukhothai Thammathirat Open University

การจัดการความรู้ที่ได้จากการสัมมนาวิชาการ

เรื่อง "ความท้าทายของระบบสาธารณสุขไทย เพื่อรับมือกับสังคมผู้สูงอายุ"

การสัมมนาวิชาการในรูปแบบออนไลน์ เรื่อง "ความท้าทายของระบบสาธารณสุขไทย เพื่อรับมือกับสังคมผู้สูงอายุ" ในวันที่ 19-21 มกราคม 2567 เป็นกิจกรรมส่วนหนึ่งของการเรียนการสอน ชุดวิชา 50706 สัมมนาประเด็นและแนวโน้มภาวะผู้นำ และการจัดการสุขภาพ หลักสูตรสาธารณสุขศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาราช เพื่อให้นักศึกษาได้เข้าร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ทางวิชาการในทิศทางนโยบายของระบบสาธารณสุขระบบบริการสุขภาพเทคโนโลยี และนวัตกรรมและการมีส่วนร่วมของภาคีเครือข่ายเพื่อรับมือกับสังคมผู้สูงอายุนำไปสู่การจัดการความรู้ด้านนโยบายองค์ความรู้ และประสบการณ์รวมทั้งข้อเสนอแนะเพื่อเผยแพร่ให้เกิดประโยชน์ทางการแพทย์และสาธารณสุขรองรับการเป็นสังคมผู้สูงอายุ ของประเทศไทย

ประสบการณ์ที่ได้จากการบรรยายของวิทยากรทั้ง 3 ท่าน ประกอบด้วย คุณรัชณี บุญเรืองศรี นักสังคมสงเคราะห์ชำนาญการพิเศษ สถาบันพัฒนาสุขภาพวะเขตเมือง คุณศิลาปีย์ เนตรทานนท์ นักวิชาการสาธารณสุขชำนาญการพิเศษ ผู้ช่วยผู้อำนวยการศูนย์ด้านวิชาการ (การส่งเสริมสุขภาพวัยทำงานและวัยสูงอายุ) ศูนย์อนามัยเขตสุขภาพที่ 5 ราชบุรี กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข และคุณธนาวุฒิ ดาวรพราหมณ์ นายกเทศมนตรีเมืองปากพูน จังหวัดนครศรีธรรมราช

ประเทศไทยเข้าสู่ "สังคมสูงอายุอย่างสมบูรณ์" จำเป็นต้องมีการดูแลสุขภาพผู้สูงอายุแบบ **องค์รวม** เพื่อช่วยให้ผู้สูงอายุดำเนินชีวิตได้อย่างมีความสุข มีอิสระ และมีคุณภาพ โดย "กลุ่มสุขภาพดี" **เน้นชะลอความเสื่อม** "กลุ่มเสี่ยง" **เน้นป้องกันไม่ให้ป่วย** "กลุ่มป่วย" **เน้นให้มีคุณภาพชีวิตที่ดี** และเสียชีวิตอย่างมีศักดิ์ศรี ทั้งนี้การจัดการที่เกี่ยวข้องกับการดูแลผู้สูงอายุ ต้องมีการบูรณาการร่วมกันกับภาคีเครือข่าย เพื่อไม่ให้เกิดความซ้ำซ้อน มีประสิทธิภาพในการแก้ไขปัญหา รวมทั้งเพื่อให้เกิดความยั่งยืน สอดคล้องกับนโยบายและแผนยุทธศาสตร์ด้านผู้สูงอายุแห่งชาติ

คุณรัชณี บุญเรืองศรี

นักสังคมสงเคราะห์ชำนาญการพิเศษ สถาบันพัฒนาสุขภาพวะเขตเมือง

การเปลี่ยนแปลงปัจจัยต่างๆที่ส่งผลต่อวิถีชีวิตของผู้สูงอายุ จำเป็นต้องนำ **เทคโนโลยีและนวัตกรรมมาใช้ในการดูแลสุขภาพและยกระดับคุณภาพของชีวิตผู้สูงอายุ** เช่น การใช้เทคโนโลยี AI และเครื่องมือตรวจหาโรคในระยะเริ่มต้น อุปกรณ์ตรวจคัดกรองสัญญาณชีพผู้สูงอายุจากที่บ้านที่สามารถเชื่อมโยงข้อมูลระหว่างผู้สูงอายุและบุคลากรทางการแพทย์ได้ การใช้ "โปรแกรม อุ่นใจ 12 สัปดาห์ สูงวัย สุขภาพดี ไม่มีล้ม" "โปรแกรมเตือนการรับประทานยา" อยู่ในรูปของแอปพลิเคชัน **เพื่อช่วยในการบริหารจัดการสุขภาพของผู้สูงอายุ**

คุณศิลาปีย์ เนตรทานนท์

นักวิชาการสาธารณสุขชำนาญการพิเศษ

ผู้ช่วยผู้อำนวยการศูนย์ด้านวิชาการ(การส่งเสริมสุขภาพวัยทำงานและวัยสูงอายุ)
ศูนย์อนามัยเขตสุขภาพที่ 5 ราชบุรี กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาราช
Sukhothai Thammathirat Open University

การจัดการความรู้ที่ได้จากการสัมมนาวิชาการ

เรื่อง "ความท้าทายของระบบสาธารณสุขไทย เพื่อรับมือกับสังคมผู้สูงอายุ"

เครือข่ายบริการดูแลสุขภาพผู้สูงอายุในชุมชน ต้องอาศัยการจัดการโดยใช้ข้อมูลเป็นตัวตั้ง และการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน ได้แก่ ท้องถิ่น ท้องที่ องค์กรชุมชนและหน่วยงานภาครัฐในพื้นที่ การใช้ประโยชน์จากทุนศักยภาพทางสังคมที่มีอยู่ในชุมชน การขับเคลื่อนนโยบายสาธารณะสู่การสร้างสุขภาพ เน้น **"พลเมืองมีความรู้ อยู่อย่างไม่ยากจน สุขภาพคนแข็งแรง"** บูรณาการสู่แผนพัฒนาท้องถิ่น เพื่อให้เกิดการพัฒนาระบบดูแลสุขภาพผู้สูงอายุในชุมชนที่ยั่งยืน

คุณธนาวุฒิ ดาวรพราหมณ์
นายกเทศมนตรีเมืองปากพูน จังหวัดนครศรีธรรมราช

ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติ

1

ผู้บริหารและผู้ปฏิบัติงานขององค์กรสุขภาพให้ความสำคัญกับการเก็บรวบรวมข้อมูล และร่วมวิเคราะห์ปัญหาเกี่ยวกับปัญหาผู้สูงอายุในพื้นที่ของตนเอง เพื่อออกแบบการดูแลสุขภาพผู้สูงอายุให้เหมาะสมกับพื้นที่ สอดคล้องกับความต้องการของกลุ่มประชากรที่มีข้อจำกัดที่แตกต่างกัน

2

การส่งเสริมความร่วมมือของภาคีเครือข่ายและชุมชนในการวางแผน การดำเนินงาน กำกับ ติดตาม และ ประเมินผล และเสริมพลังให้เครือข่ายมีศักยภาพในการจัดการสุขภาพของตนเอง และชุมชน

3

การส่งเสริมให้มีการนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการเชื่อมโยงฐานข้อมูลผู้สูงอายุในระดับท้องถิ่น เพื่อนำข้อมูลมาใช้ในการสื่อสาร เตือนภัย และพัฒนาโยบายด้านผู้สูงอายุให้กับสถานการณื

4

ผู้บริหารควรให้ความสำคัญกับการแสวงหาทรัพยากรทั้งจากภายในและภายนอกองค์กรรวมทั้งใช้ทุนทางสังคมที่มีอยู่ในชุมชนในการสนับสนุนผู้ปฏิบัติงานในการดูแลสุขภาพผู้สูงอายุให้ครอบคลุมกลุ่มเป้าหมาย

5

ส่งเสริมการพัฒนาทางด้านผู้สูงอายุในพื้นที่ ทางด้านสังคมในรูปแบบกิจกรรมรวมกลุ่มมีชมรม และด้านการดูแลสุขภาพในชุมชนโดยชุมชนเพิ่มมากขึ้น ซึ่งมีค่าใช้จ่ายต่ำกว่าการดูแลในสถานพยาบาล

การจัดการความรู้ที่ได้จากการสัมมนาวิชาการ

เรื่อง "ความท้าทายของระบบสาธารณสุขไทย เพื่อรับมือกับสังคมผู้สูงอายุ"

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1

การกำหนดนโยบายในการพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุ ซึ่งมีภาคส่วนต่างๆ เข้ามาเกี่ยวข้อง ต้องมีความสอดคล้องเป็นไปในทิศทางเดียวกัน ควรคำนึงถึงความเหมาะสม ความต้องการทางสังคม เชื่อมโยงและครอบคลุมในมิติต่างๆ สามารถปฏิบัติได้จริง เพื่อรองรับสังคมผู้สูงอายุให้ทันสถานการณ์

2

การกำหนดนโยบายด้านการพัฒนาบุคลากรให้มีความเชี่ยวชาญด้านเวชศาสตร์ผู้สูงอายุ ปฏิบัติงานในหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อสามารถดูแลผู้สูงอายุได้อย่างครอบคลุม

3

การกำหนดนโยบายด้านเศรษฐกิจและสวัสดิการทางสังคมที่ครอบคลุมและส่งเสริมการปกป้องคุ้มครองสิทธิผู้สูงอายุ เช่น พัฒนารูปแบบการออมตั้งแต่วัยเด็กเพื่อเตรียมความพร้อมหลังเกษียณ ส่งเสริมให้ผู้สูงอายุมีหลักประกันรายได้ที่มั่นคงและยั่งยืน

4

ส่งเสริมและสนับสนุนการพัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรมที่เหมาะสมสำหรับผู้สูงอายุที่สามารถเข้าถึงและใช้งานได้ และมีราคาที่เข้าถึงได้

5

การกำหนดนโยบายในการเตรียมความพร้อมของบุคคลในวัยต่างๆก่อนเข้าสู่วัยสูงอายุ เช่น ส่งเสริมให้ประชาชนเริ่มสร้างและดูแลสุขภาพของตนตั้งแต่วัยเยาว์เพื่อเป็นผู้สูงอายุที่มีสุขภาพดี ส่งเสริมผู้สูงอายุให้มีความรอบรู้ในด้านสุขภาพะ และมีพฤติกรรมที่พึงประสงค์ มีการออกแบบการดูแลผู้สูงอายุและมาตรฐานการดูแลผู้สูงอายุในแต่ละช่วงวัย

6

กำหนดนโยบายด้านระบบบริการสุขภาพแบบไร้รอยต่อเพื่อเพิ่มโอกาสการเข้าถึงบริการ เพิ่มประสิทธิภาพการส่งเสริมสุขภาพป้องกันโรค โดยเฉพาะอย่างยิ่งเบาหวาน ความดัน การหกล้ม และสุขภาพจิต การดูแลผู้สูงอายุนอกสถานพยาบาลโดยเฉพาะการดูแลระยะยาวที่บ้านและชุมชน

7

กำหนดนโยบายด้านส่งเสริมความรู้ทางวิชาการด้านผู้สูงอายุในระดับภูมิภาคของประเทศและนานาชาติมากขึ้น เพื่อให้เกิดการพัฒนาการดำเนินงานด้านผู้สูงอายุให้เป็นไปอย่างต่อเนื่อง